

PAIMENET

Suomi, 2005

Ohjaaja: Veikko Aaltonen

Pääosissa: Riikka Wikström, Seppo Mäkelä ja Heikki Sippola

Kesto: 92 min.

Genre: dokumentti

Ikäraja: 3 (sallittu kaikille)

Oppimateriaalin tehtävät on suunniteltu yläasteelle ja lukioon.

Oppimateriaalin teemoja: pappeus, usko, arvomaailmat, lähimmäisen rakkaus ja Raamatun tulkitseminen

YNOPSIS

Paimenet on dokumenttielokuva Helsingin Kallion seurakunnan papeista. Riikka Wikström on nuori teologian opiskelija, josta on vasta tulossa pappi. Seppo Mäkelä ja Heikki Sippola ovat tehneet työtä jo pitkään. Elokvassa papit pohtivat omaa suhdettaan uskoon sekä avaavat meille näkymän siihen mitä papin työ on. Elokuva väittää, että kun maailma muuttuu, niin jotakin aina menetetään ja tällä hetkellä me menetämme arvoja. Siirrymme yhteisöllisyydestä kohti yksilöllisyyttä.

VINKKEJÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

Ennen elokuvaa

- Muistelkaa tai ottakaa selville mitä erilaisia ammatteja löytyy kirkon sisältä? Mitä heidän toimenkuvaansa kuuluu?
- Keskustelkaa luokassa mielikuvista, joita syntyy sanasta pappi. Miltä papin tulee näyttää? Miten hänen tulee käyttäytyä?

Elokuvan jälkeen

Elokuvan sisältö ja miljö

Keskustelkaa elokuvasta:

- Opitko jotakin uutta papeista tai pappien työstä elokuvan kautta?
- Muuttiko elokuva näkemyksiäsi papeista tai heidän työstään? Miten?
- Ohjaaja Veikko Aaltonen ei itse kuulu kirkkoon. Onko se nähtävissä dokumenttia katsoessa?
- Miksi luulet hänen halunneen tehdä aiheesta elokuvan?

Muistelkaa elokuvan miljöötä:

- Kuvailkaa aluetta, jolla kuvattu seurakunta toimi.
- Mitä erityistä alueessa oli?
- Miksi juuri tämä alue on valittu elokuvaa?

Arvomaailmat

Pohtikaa kirkon ja omaa arvomaailmaanne sekä niiden kohtaamista.

- Millaisia arvoja evankelisluterilainen kirkko edustaa.
- Millainen on oma arvomaailmasi?
- Kohtaavatko omat arvosi kirkon arvojen kanssa vai ovatko ne ristiriidassa? Millä tavoin?

Yhteisöllisyydestä yksilöllisyyteen

Elokuvan ohjaaja Veikko Aaltonen on kertonut halunneensa tehdä elokuvan papeista, koska hänen mielestään nämä edustavat yhteiskunnasta katoamassa olevia arvoja. Aaltonen kokee, että yhteisöllisyys, josta papit puhuvat lähimmäisenrakkautena on saanut väistyä ja yhteiskunta korostaa yksilöllisyyttä.

Pohtikaa:

- Onko yhteiskunnassa tapahtunut tällainen muutos?
- Mistä se on huomattavissa?
- Mistä se voisi johtua?
- Millaisia arvoja sinä kaipaisit yhteiskuntaan?

Lähimmäisen rakkaus

Jeesus sanoi Vuorisaarnassa (Matt. 5: 43-44) ”Teille on opetettu: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihamiestäsi’. Mutta minä sanon teille: rakastakaa vihamiehiänne ja rukoilkaa vainoojienne puolesta.”

Pohtikaa:

- Mitä merkitsee lähimmäisenrakkaus?
- Miten se toteutuu nyky-yhteiskunnassa?
- Entä omassa elämässäsi?
- Onko tämä oppi, jota kannattaisi yrittää noudattaa?
- Mitä voisimme tehdä jotta se toteutuisi paremmin?
- Miten lähimmäisenrakkautta käsiteltiin elokuvassa?

Uskon mysteeri

Rovasti Seppo Mäkelä sanoo Paimenissa: ”Mitä usko on... niin musta se on salaisuus, se on uskon salaisuus... Jumala antaa uskon lahjan, siis usko on mysteeri”.

Riikka Wikström on kertonut, että omasta uskosta on joskus vaikea puhua jopa muiden pappien kesken. Hänen mielestään dokumentissa hienoa on se, että uskon asioista on puhuttu avoimesti ja rehellisesti.

Keskustelkaa:

- Mitä usko on?
- Mihin itse uskot?
- Miten usko näkyy omassa elämässäsi?
- Mikä Jumala on?
- Mitä Jumala merkitsee sinulle?
- Onko uskosta vaikea puhua? Miksi?

Epäusko

Seppo Mäkelä sanoo elokuvassa: ”Uskoon kuuluu aina myöskin epäily. Se on mun mielestä uskon kääntöpuoli. Ei se ole maailman loppu, jos kristitty tai vaikkapa pappi joskus ajattelee ja voi ehkä jollekin luotettavalle ihmiselle sanoakin, että mun on hirveen vaikea uskoa. Kyllähän omassa elämässä, tässä laajemmin ymmärrettynä inhimillisessä elämässä, kaiken pahuuden keskellä joskus on pakko huutaa, että onko Jumalaa olemassakaan. Minusta on hirveen lohdullista myöskin se, että Jeesus itse huusi ristillä ”Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?”

Pohtikaa:

- Mikä uskossa on vaikeaa? Mikä helppoa?
- Millainen vaikutus on sillä, jos pappi myöntää että on hetkiä, jolloin hänen on vaikea uskoa?
- Miten on mahdollista uskoa johonkin, vaikka tietää ettei voi koskaan sitä nähdä?
- Maailmassa on paljon erilaisia uskontoja. Miksi uskoa juuri evankelisluterilaiseen uskontoon?

Raamatun tulkitseminen

Alla on elokuvassakin kuullut Riikka Wikströmin ja Heikki Sippolan näkemykset Raamatun tulkinnasta.

Riikka Wikström sanoo: Mulle itselleni Raamattu on sellanen ohjenuora, että mä en nyt osaa oikein vastata siihen, että ajattelenks mä ihan että jokainen merkki ja niin... mutta kyl mä ajattelen, että se mitä siellä sanotaan on totta ja ne asiat on totta. Et jos mä rupeen määrittelemään jotain asiaa tai miettimään et tää ei oo totta, ni silloinhan mä voin määritellä jokaisen asian sieltä uudestaan...”

Heikki Sippola sanoo: ”Jos Raamattua fundamentalistisesti luetaan niin meidänhän pitäis vaikkapa kärkeä palauttamaan orjalaitos voimaan...”

”...Ei Raamattua sillä tavalla tietenkään pidä lukea, vaan on olemassa asioita jotka koskee pelastusta ja asioita, jotka koskee sellaisia järjestyskysymyksiä. Että ne on vaan osattava erottaa.”

Pohtikaa:

- Riikka Wikströmin ja Heikki Sippolan näkemyksiä Raamatusta.
- Keskustelkaa miten Raamattua tulisi tulkita teidän mielestänne?

Lukekaa alla olevat katkelmat Raamatusta. Voitte myös etsiä itse lisää keskusteltavia kohtia.

”Älä levitä perättömiä huhuja äläkä suostu auttamaan väärintekijää todistamalla vilpillisesti hänen hyväkseen. Älä eksy joukon mukana tekemään pahaa äläkä riita-asioissa todistaessasi vääristä totuutta enemmistön mielen mukaiseksi. Älä kuitenkaan aiheettomasti suosi köyhää hänen asiassaan.” (2. Moos. 23: 1-3.)

”Sen tähden minä sanon teille: älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai joisitte, älkää ruumiistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä, eivät ne leikkaa eivätkä kokoa varastoon, ja silti teidän taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ja olettehan te paljon enemmän arvoisia kuin linnut!” (Matt. 6: 25-26)

”Naisen tulee kuunnella opetusta hiljaa ja kuuliaisena. Sitä en salli, että nainen opettaa, enkä sitä, että hän hallitsee miestä; hänen on elettävä hiljaisesti. Ensinhän luotiin Adam ja sitten Eeva, eikä petetyksi joutunut Adam, vaan nainen antoi pettää itsensä ja rikkoi käskyn.” (1. Tim. 2: 11-14)

Pohtikaa jokaista kohtaa yksitellen:

- Minkä sanoman katkelma sisältää?
- Noudatetaanko sen oppia nyky-yhteiskunnassa?
- Miksi se on säilynyt ihmisille ohjenuorana? / Miksi se ei sovellu opiksi enää?
- Onko sitä joskus noudatettu?
- Tulisiko sitä mielestäsi noudattaa?
- Koskee kohta mielestäsi pelastusta?

Nuorisotyö

Elokuvan alussa Rikka Wikströmille annetaan tehtäväksi pohtia miten saada nuori väestö kirkon aktiivisiksi jäseniksi. Elokuvassa aiheeseen ei enää palata, mutta haastattelussa Riikka kertoo miettineensä muun muassa jalkautumista papin asussa tai ilman alueen tapahtumiin ja kuppiloihin.

Pohtikaa:

- Miten papin läsnäoloon suhtauduttaisiin nuorten tapahtumassa?
- Millaisista asioista itse haluaisit keskustella papin kanssa?
- Millaista nuorisotyötä kirkon tulisi sinun mielestäsi tehdä?
- Miksi monet nuoret eroavat kirkosta?
- Voisiko kirkko tehdä jotakin sen estämiseksi? Mitä se voisi olla?

Oppimateriaalia varten on haastateltu Riikka Wikströmiä sekä ohjaaja Veikko Aaltosta. Siteeraukset ovat elokuvan verkkosivuilta www.alppiharjunelokuva.com

Tehtävät on laatinut ohjaaja ja elokuvakasvatuksen kouluttaja Hanna Karppinen.